

KAKO MUZEALIZIRATI KNJIGU/KNJIŽEVNOST

VIŠNJA ZGAGA

Muzejski dokumentacijski centar Zagreb

Muzeji su mjesta pamćenja, svjedočanstava i istina opredmećenih u muzejskom predmetu. Predmeti govore. Njihov je govor artikuliran i transponiran u muzejsku priču, koja može biti fragmentarni isječak, poetska slika ili realistični roman. Dakle, i prije razmišljanja o muzealizaciji književnog djela, pisca ili knjige, govorimo o scenariju, dramaturgiji, nepotpunoj priči ili pak o lošoj poeziji kao sastavnom dijelu svake muzejske izložbe; to je jednostavno jedan od čimbenika muzejske prezentacije. I prije razmatranja književnosti u muzeju, ona je dakle već prisutna.

No tema ovog rada je pitanje kako hrvatska muzejska praksa predstavlja književnika odnosno književno djelo. Pisac je osoba koja stvara djelo u određenom kulturno-povijesnom ozračju. Tri su, dakle, osnovne teme koje su najčešće predmet muzealizacije kada govorimo o književnosti u

muzejskoj prezentaciji: pisac kao osoba, prostor i vrijeme stvaranja i njegovo djelo, tj. književni opus.

KNJIŽEVNIK/OSOBA

Književnik/osoba najčešći je izbor prezentacije u stalnim postavima zavičajnih i gradskih muzeja. To je logičan izbor teme onih muzeja čija je koncepcija prikazati značajne osobe vezane za grad ili zavičaj; veličanje zavičajnog pisca afirmacija je i same sredine, jačanje digniteta i samopoštovanja te poštovanja svih njezinih stanovnika. Na osnovi, najčešće vrlo oskudnog broja autentičnih piščevih

Slika 1. Dio stalnog postava Muzeja grada Zagreba posvećen A. Šenoi

osobnih predmeta (radni stol, pisaći pribor, naočale, fotografije obiteljskog albuma i originalni rukopisi) pokušava se dočarati slika stvaralačkog ambijenta,

ući u skriveni dio piščeve radne svako-dnevnicke. Osobni predmeti intimiziraju pisca, prenose njegovu auru posjetitelju muzeja. Tako je ostavština dječjeg pisca Mate Lovraka, koja se sastojala od namještaja, osobne biblioteke, dokumenata i rukopisa, uspješno prikazana kao zatvorena cjelina unutar stalnog postava Hrvatskoga školskog muzeja, u kojoj se maksimalno respektirala želja za prezentacijom piščeve autentične radne sobe.¹ A. Šenoa našao je svoje mjesto u stalnom postavu Muzeja grada Zagreba, u kojem je predstavljen autentičnim predmetima i muzeografskim pomagalima, ne kao “najzagrebačkiji” pisac koji se koristio temama zagrebačke povijesti kao inspiracijom, već kao značajna osoba političkoga i kulturnog života grada

Zagreba, gradski senator koji je podle-gao bolesti zbog savjesnog obavljanja gradskih dužnosti.² www.mdc.hr/mgz/hr/fs-files/47

Sretnije su sudbine pisci iza kojih osta-je autentični prostor življenja i rada. Sačuvani “topos”, rodna kuća Ivana Go-rana Kovačića u Lukovdolu prezentira-na je inscenacijom ambijenta Goranove sobe i radnog prostora, uz pomoć origi-nalnih predmeta i predmeta iz lukovdol-skih kuća početka 20. st.³ krevet, ormar, raspelo, zidni ukras), a etnografskim predmetima, fotografijama i dokumenti-ma evociran je prostor Lukovdola iz vre-

¹ www.hrskolski-muzej.hr/hrv/soba.asp?s=90

² www.mdc.hr/mgz/hr/fs-files/47.

³ Benyovsky, Lucija. *Memorijalni muzej Ivan Goran Kovačić u Lukovdolu. // Autentičnost i memorijalna mjesta: problemi, potencijali, izazovi.* Kumrovec : MHZ, Muzej Staro selo, 2005., str. 62.

Slika 2. Rodna kuća I.G.Kovačića ambijent Goranove sobe

Slika 3. Inscenacija Goranovog radnog prostora

mena Goranova djetinjstva.⁴ Ispričana je biografija I.G. Kovačića na osnovi podataka o rođenju i obitelji, obrazovanju, novinarskom i književnom radu te odlasku u partizane i smrti.⁵ Miroslav Krleža ima najsretniju sudbinu zahvaljujući činjenici da je njegov nasljednik dr. Krešimir Vranešić 1986. god. donirao gradu Zagrebu dio ostavštine Miroslava Krleže.⁶

⁴ Benyovsky, Lucija. *Ivan Goran Kovačić i njegov zavičaj*. Zagreb: Hrvatski povijesni muzej, 2003.

⁵ Prikaz stalnog postava vidjeti u Dautbegović, Jozefina. *Osvjetljeno polje krajnjeg efekta: novi stalni postav Memorijalnog muzeja Ivana Gorana Kovačića u Lukovdoli*. *Informatica Museologica*, 34, 1/2 (2003) str. 50-54.

⁶ Mihalić. Veljko, *Muzeologija* 32, 1995. str. 88-90.

Slika 4. Ilustracija Goranovog novinarskog rada

Riječ je o 250 predmeta, slika, skulptura, stilskog namještaja i pokućstva, predmeta umjetničkog obrta – inventara stana te oko 4 200 knjiga i časopisa iz stana na Krležinu Gvozdu 23/1, u kojemu je živio sa suprugom glumicom Belom posljednjih 30 godina. Tako danas možemo vidjeti „muzejsko-memorijalni“⁷ dio koji se sastoji od Krležine radne sobe, spavaće sobe, blagovaonice, Beline sobe, muzejsko-izložbenog dijela (bivšeg dijela domarova stana) i muzejski upravni dio (dio domarova stana). Put do tako uređene “memorije”, kako taj prostor nazivaju autori muzejske koncepcije i likovnog postava Slavko Šterk i Željko Kovačić, nije bio lagan; trajao je punih 20 godina i za to su vrijeme obrađeni svi predmeti iz stana, popisana knjižnica i restauriran namještaj, tekstil i papir, enterijerski uređen prostor, a na osnovi revidiranoga muzeološkog programa iz 1987. god.,⁸ memorijal je otvoren za javnost 2001. god. Posjetitelj zaista ima priliku zaviriti

⁷ Željko Kovačić tom se sintagmom koristi u opisu.

⁸ Šterk, Slavko. *Muzeološko uređenje Muzejsko-memorijalnog kompleksa “Miroslav i Bela Krleža” u Zagrebu* // *Informatica Museologica*, 20, 1/2 (1989) str. 43-44

Slika 5. Krležina spavaća soba, Gvozd 23

Slika 6. Blagovaonica u stanu Miroslava i Bele Krleže

Slika 7. Dokumentacijski dio Krležine memorije

u privatnost doma velikog književnika, osjetiti prostor koji nosi brojne reminiscencije na Krležinu književnu i leksikografsku djelatnost, biti na trenutak dio “glembajevskog glamura”. “Treba uspostaviti stvarne odnose kakvi su postojali, što će donijeti veliku ambijentalnu snagu”, kaže Ž. Kovačić obrazlažući svoj koncept uređenja “Krležianuma”⁹, misleći pritom samo na reprezentativni dio Krležina stana. Osim mogućnosti doživljaja autentičnog ambijenta, posjetitelj može na osnovi kronologije života i rada Bele i Miroslava Krleže, koju je izradio književni teoretičar Velimir Visković, i fotografske građe pretražiti baze podataka (u bivšoj kuhinji) i tako saznati mnoge relativno nepoznate informacije. Multimedijom su prikazani inserti iz Krležinih drama, izložena su sva izdanja Krležinih djela, kazališni plakati, fotografije iz kazališnih predstava. U vitrinama su osobni predmeti i dokumenti

⁹ Kovačić, Željko. *Radovi iz prošlog stoljeća*. Muzej grada Zagreba 2001. str.83.

Bele i Miroslava Krleže. No bez obzira na sve te muzeološke intervencije i sadržaje, neosporna je dominacija ambijenta kao nositelja privatnosti pisca.

PISAC U VREMENU/ VRIJEME I PISAC

Memorijalna zbirka Matije Vlačića u Labinu¹⁰ spomen je na grandiozno djelo polihistora, filologa i filozofa, pisca u ambijentu kuće za koju se pouzdano ne zna je li

pripadala njegovoj obitelji. Postav je jednostavno nizanje faksimila dokumenata, korespondencije i knjiga (konceptiju postava izradili su arhivist i knjižničar), a priča koja povezuje svu tu dokumentarnu i arhivsku građu najviše govori o vremenu protureformacije, razdoblja u kojemu je Vlačić bio jedan od najpoštovanijih i najplodnijih stvaralaca europskoga protureformacijskog kruga. Likovno oblikovanje postava Eugena Kokota enterijerskim je rješenjima (izgled vitrine, pod, upotreba boja) uspostavilo ozračje skriptorija – reminiscencije na ambijent rada Matije Vlačića.

Izložba *Split Marulićeva doba*¹¹ pravi je primjer za razmatranje teme muzealizacije vremena, okvira nastanka književnog djela. Rekonstrukcijom vremena publici se nastoji približiti ličnost književnika

¹⁰ Memorijalni postav Matije Vlačića Ilirika <http://www.labin.hr>

¹¹ Borčić, Goran (ur.). *Split Marulićeva doba*: Muzej grada Splita, 22. studenoga–11. siječnja 2002. Split, Muzej grada Splita, 2001.

Slika 8. Detalj stalnog postava Memorijalne zbirke Matije Vlačića

kako bi se, posredno, približio i njegov literarni opus. Postavljena u Muzeju grada Splita u povodu 550.godišnjice rođenja i 500. godišnjice nastanka prvoga umjetničkog epa hrvatske književnosti i spjevanog hrvatskim jezikom, izložba je korespondirala s dva prostora koja su izravnoj vezi sa samom osobom Marka Marulića – palačom i dvoranom u palači. Kasnogotička Papalićeva palača Jurja Dalmatinca ishodište je hrvatske muzeologije jer

Slika 9. Kasnogotička Papalićeva palača, Muzej grada Splita

Slika 10. Dvorana Papalićeve palače - ishodište splitskog humanističkog-pjesničkog kruga

su u njoj bili izloženi kameni spomenici iz Salonae koje su prikupljali arheolog i epigraf Dmine Papalić, ugledni član splitske patricijske obitelji i njegov prijatelj i rođak Marko Marulić, koji je izradio i popis građe. U dvorani palače okupljao se humanističko-pjesnički krug oko Marulića, svoja djela čitali su braća Papalić i ostali. Ta dva prostora muzejski su predmeti utoliko što nose slojeve sjećanja i povijesti hrvatskoga književnog humanizma. Na toj su izložbi bili predstavljeni Marulićevi rukopisi, knjige iz Marulićeve knjižnice s njegovim vlastoručnim bilješkama na marginama te izdanja Marulićevih djela. No glavna tema izložbe bila je Split 15./16. “splitska renesansna sredina”: političke i društvene prilike, graditeljstvo, kiparstvo i slikarstvo te prikaz zbirke oružja, mjedi i željeza, keramike, namještaja, tekstila, crkvenog posuđa iz splitskih muzeja i crkava, s naglaskom na građi Muzeja grada Splita. Svi izabrani muzejski predmeti trebali su dočarat vrijeme u kojemu je stvarao Marulić, ali se ne može reći da su nam približili i izuzetan književni opus.

Najeklatantniji primjer određenja piščeva djela prikazivanjem kulturno-povijesnog konteksta i vremena u kojemu je djelovao jest enciklopedijski ambiciozno postavljena izložba *Pisana riječ u Hrvatskoj*¹² u produkciji Muzejskog prostora (današnji Klovićevi dvori) na kojoj su, uz kustose iz kuće, gotovo četiri godine radili najugledniji stručnjaci povijesti književnosti gotovo četiri godine. Izloženo je oko 1 500 eksponata unutar šest kulturno-povijesnih razdoblja (antika, srednji vijek, renesansa, barok, 19. stoljeće, 20. stoljeće). Od 36 dvorana koje prikazuju fenomen pismenosti na tlu Hrvatske i knjigu kao reprezentanta jednoga povijesnog trenutka, u sedam dvorana prikazano je književno stvaralaštvo. Autor muzeološke koncepcije Radovan Ivančević i autor likovnog postava Mladen Pejaković nastojali su muzeografskim pomagalima prikazati kontekst

¹² Bratulić, Josip (ur.) *Pisana riječ u Hrvatskoj*. Muzejski prostor Zagreb, 28. listopada 1985.-23. veljače 1986. Zagreb. Muzejsko-galerijski centar, 1985.

Posveta Herkula Tomi Nigeru, autograf, Marko Marulić, 1518 – 1520. godine (r-2)

Dijalog o Herkulu..., autograf, Marko Marulić, 1518 – 1520. godine (r-2)

Repetorij, autograf, Marko Marulić, od 1480. do poslije 1515. godine (r-3)

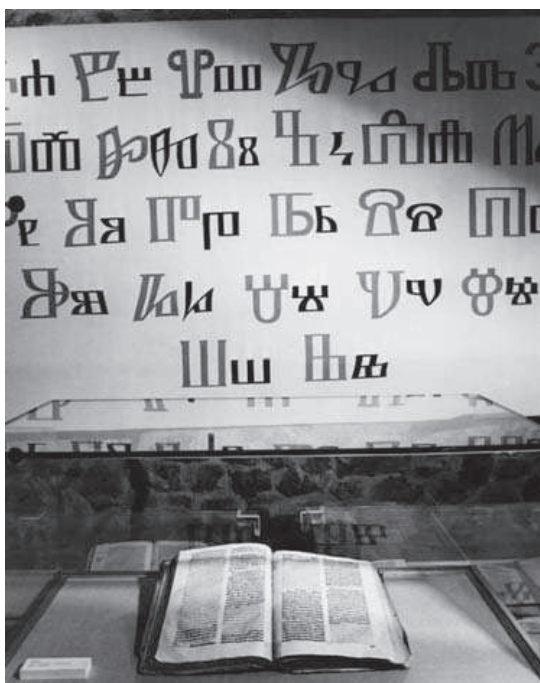
Tumač natpisa starih, prijepis, Marko Marulić, poslije 1523. godine (r-6)

Tumač natpisa starih, prijepis, Marko Marulić, poslije 1523. godine (r-6)

Slika 11. Bilješke Marka Marulića

Slika 12. Dio postava izložbe *Pisana riječ u Hrvatskoj*

vremena i prostora nastanka stožernih djela hrvatske književnosti, tako da je broj predmeta i pomoćne muzeografske građe nadrastao broj izloženih predmeta (1 500 : 2 000). Muzeografski inventar nametnuo se originalom, konstatirao je I. Maroević u recenziji izložbe, zamjerivši joj i nekonzistentnost, nedorađenost, neujednačene legende, loš informacijski sustav.¹³ Ako govorimo o muzeološkoj analizi izložbe, jasno je “da su veliki brojevi ubili koncepciju, a ambicije otpisale kriterije”, – kako je to

¹³ Maroević, Ivo. *Pisana riječ na vagi muzeologije: uz izložbu “Pisana riječ u Hrvatskoj”*, Muzejski prostor u Zagrebu, 28.10.1985.-28.2.1986. *Informatica museologica*, 16,1/2 (1985), str.20-24.

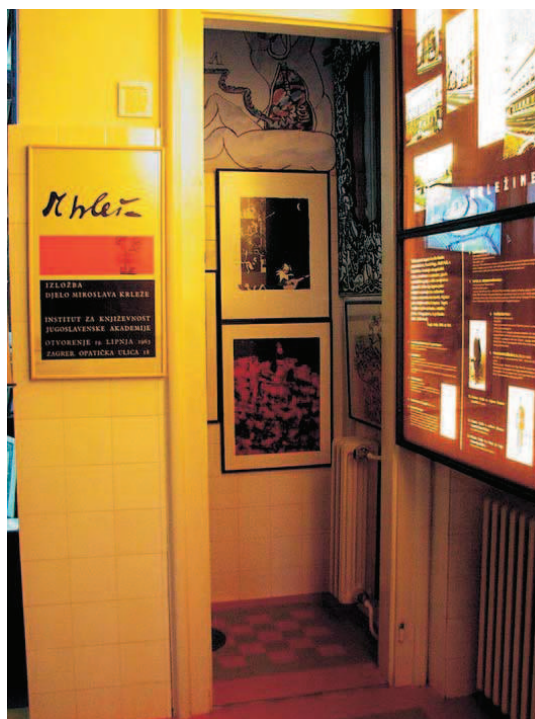

Slika 13. Dio postava izložbe *Pisana riječ u Hrvatskoj*, pokušaj kontekstualizacije književnog dijela

sažeto izrazio jedan od kritičara izložbe.¹⁴ Gotovo neumjereno i mehaničko adiranje knjiga, rukopisa i dokumenata, te nedostatak selektivnog odnosa glavne su primjedbe takvom izlagačkom načelu. Toga je bio svjestan i Radovan Ivančević kada se sam zapitao treba li “da li ostvariti nesavršenu izložbu ili ne ostvariti savršenu. Svjesno i odgovorno opredijelili smo se za ono prvo”. Bio je to ispravan odabir jer je ta izložba imala, kao ni jedna prije i poslije u Hrvatskoj nevjerojatnu kulturološku ulogu: organizirana vodstva učenika, organiziranje mnoštva popratnih programa i manifestacija (30-tak) – demonstracija izrade papira i rada ručne tiskare do značajnih popratnih izložbi *Pisati etrušćanski*, *Pisana riječ iz privatnih zbirki “Orbis librorum pictus”* vlasništavo Gerharda Ledića i JAZU (današnje HAZU). I za naše prilike nevjerovatno broj od 170.000 posjetilaca.

Muzealizacija književnog djela

Od velikoga i složenog Krležina književnog opusa najveći prostor i značaj u *memoriji* na Gvozdu posvećen je *Balada Petrice Kerempuha*. Osim izlaganja svih izdanja, posebno mjesto na izložbi dano je likovnim umjetnicima koji su u *Baladama* našli nadahnuće za vlastiti rad. Najdojmljiviji je mural *Boureka*, interpretacija galerije likova iz *Balada*. Pri tom je književno djelo bilo inspirativni predložak za nastanak likovnog djela, baš kao i u bibliofilskim izdanjima pjesničko-grafičkih mapa u izdanju Zbirke Biškupić.

Slika 14. *Balade Petrice Kerempuha kao umjetnička inspiracija, dio postava Memorijala*

*Gundulićev san*¹⁵ naslov je izložbe izveden prema istoimenoj Bukovčevoj slici (koja prikazuje pjesnika okruženog muzama i nereidama, nastala na narudžbu J. J. Strossmayera) na kojoj se asocijativno i metaforički nižu slike inspirirane činjenicama vezanim za osobu Gundulića i njegova Dubrovnika, ali i književnim opusom najcjelovitijega hrvatskog pisca baroka. Autori tog kaleidoskopskog prikaza jesu teoretičar književnosti i pisac Slobodan Prosperov Novak i arhitekt i dizajner Željko Kovačić te scenograf i slikar Zlatko Kauzlarić Atač. „Htjeli smo pružiti vedru sliku Gundulićeva i našeg svijeta. Dajmo da postoji samo

¹⁴ Mirko Petrić. *Pisana riječ – otipisani kriteriji*. Slobodna Dalmacija. 2.3.1986. god.

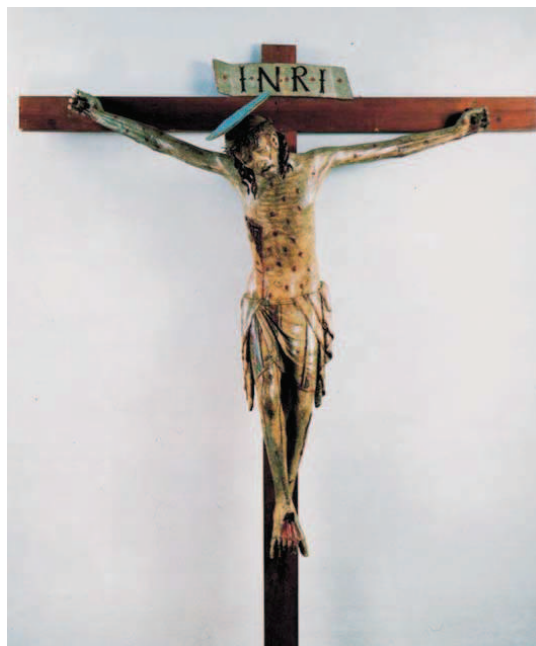
¹⁵ Novak, Slobodan Prosperov (ur.) *Gundulićev san*. Muzejski prostor Zagreb, 15. svibnja – 15. srpnja Zagreb. Muzejsko-galerijski centar: Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1989.

Gundulić, a mi postanimo oni” – ta je ideja konzekventno provedena kroz izložbu i sadržajem i koncepcijom kataloga: uvodni tekstovi nisu pisani za izložbu već su nastali u drugim prigodama obilježavanja Gundulićeva opusa i značaja, a najveći dio kataloga, pod nazivom *Knjiga o Gunduliću*, sadržava kronologiju života, arhivsku građu, izvratke iz literature, citate, govore, objekcije književnih teoretičara..., dakle sav “radni instrumentarij” koji je poslužio autorima u kreiranju tema i slika izložbe.

Odabir takvoga izložbenog koncepta sigurno je jednim dijelom bio uvjetovan i činjenicom da postoje samo dva predmeta koji imaju neku vezu s

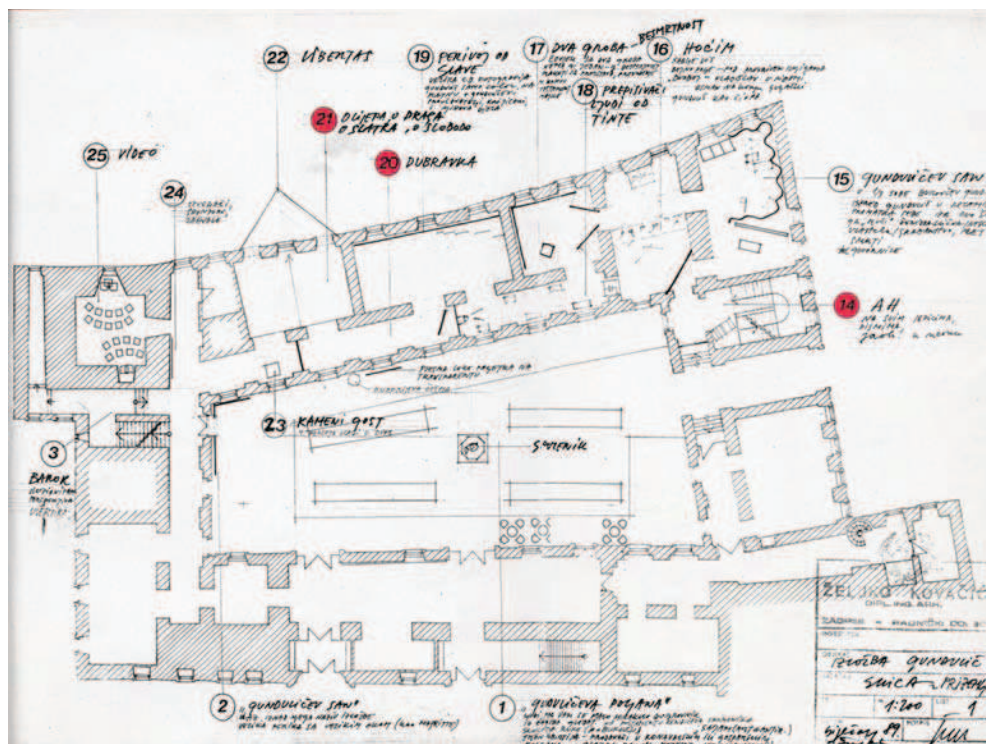
Slika 15. Knjiga sa sačuvanim Gundulićevim potpisom

Slika 16. Križ ispod kojeg se, prema predaji, molio Gundulić

Gundulićem – knjiga *La sampogna marina* s Gundulićevim potpisom, jedina sačuvana iz njegove biblioteke, i križ ispod kojega se, prema predaji, molio Gundulić, a nalazio se u srušenoj crkvi na otoku Daksi. (Križ je danas smješten u Konavlima, u franjevačkoj crkvi u Priodvorju.)

Svjesni svih tih ograničenja, autori su se odlučili za izložbu koja je interpretacija književnog opusa, vremena i Gundulićeve osobnosti. Prostor prvog kata i podruma te atrij Klovićevih dvora bili su podijeljeni u 24 cjeline, bolje rečeno slike. Svaka tema (slika) imala je svoj metaforički naziv (*Kameni gost*, *Ljudi od tinte*, *Gundulićevo oko*) i “legendu” koja je nadahnuta literarna didaskalija, asocijativna, metaforička, ludička priča. Posjetitelji su prolazili Gundulićevom poljanom i uskim dubrovačkim uličicama. Živjeli su prostor baroka i Dubrovnika. Svi izložci kao što su knjige, slike, oružje

Slika 17. Raspored tematskih cjelina na tlocrtu Klovičevih dvora

Slika 18. Prostorni iskaz stiha iz poeme *Suze sina razmetnoga*

i namještaj u funkciji su ilustracije djela I. Gundulića i njegova vremena. Osam cjelina/slika/tema izravno su se odnosili na Gundulićev književni opus. Tako na primjer stihovi iz religijske poeme *Suze sina razmetnoga* tiskane 1622. godine u Veneciji (sačuvan je samo jedan primjerak knjige koji se danas nalazi u Nacionalnoj biblioteci u Parizu) “Ah nije život ljučki drugo neg smučeno jedno more” u kojem je početni uzvik “ah” bio ispisan na zidu različitim tipografijama, a olujno more sa svjetionikom u daljini bio je prostorni je iskaz stiha. U interpretaciji promjenjivosti i nestalnosti Fortune skulptora Zvonimira Lončarića prikazan je početni stih *Osmana* “Kolo od sreće okreće se, ko bi gori eto je doli, a tko doli, gori ustaje”, a teatarskom inscenacijom prikazana je *Hoćimska bitka*. I, naravno, na kraju izložbe, stih iz *Dubravke* “O lijepa, o draga, o slatka slobodo”

Slika 19. Umjetnička interpretacija stiha iz *Osmana*

Slika 20. Teatarska inscenacija prikaza *Hoćimske bitke*

uz koji je u prostoru “prizemljeno” nebo kao simbol slobode.

Autori izložbe prikazali su svoje viđenje i interpretaciju književnog djela i samo jednog stiha koristeći se različitim muzeografskim instrumentarijem u kojemu je nesumnjivo jak utjecaj teatarske scenografije. Takav postupak građenja izložbe 1989. godine kad je izložba bila održana u Muzejskom prostoru, izazvao je burnu stručnu polemiku¹⁶. Nikada do tada (a ni poslije) jedna novinska kuća nije toliko duboko ušla u polemiku da je čak organizirala okrugli stol o izložbi!¹⁷ No nitko

¹⁶ Pavičić, Snježana. *Izložba “Gundulićev san” u Muzejskom prostoru*, Zagreb 15.5.-15.7.1989. *Informatica Museologica*, 19, 3/4 (1988.) str. 113-116. Maroević, Ivo. *Gundulićev san na Griču*. *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske* br. 3/4, Zagreb, 1989.

¹⁷ Novinarica *Vjesnika* Vesna Kusin objavila je prikaz okruglog stola u *Panorami subotom*, *Vjesnik*, 27.5.1989.

Slika 21. Prostor posvećen stihu iz Dubravke

tada u brojnim polemikama nije prepoznao i analizirao fenomen “muzealizacije književnog djela” po čemu je ta izložba bila daleko ispred svog vremena i u europskim razmjerima. Nameće se usporedba sa sličnim postupkom u muzeju Thomasa Manna, Kući Boodenbrock, koji je postavljen gotovo deset godina kasnije. Bilo je to književno iskustvo koje se posredovalo govorom teatra i muzeja, u nekim slikama spektakularno, no nikada bez snažnog oslonca u književnome i interpretaciji književnoga.

Zahvaljujem Fanici Šeper višoj dokumentaristici Klovićevih dvora i Željku Kovačiću d. i a. na suradnji.

BILJEŠKE:

- 1) www.hrskolski-muzej.hr/hrv/soba.asp?s=90
- 2) www.mdc.hr/mgz/hr/fs-files/47.

3) Benyovsky, Lucija. *Memorijalni muzej Ivan Goran Kovačić u Lukovdolu*. // Autentičnost i memorijalna mjesta: problemi, potencijali, izazovi. Kumrovec : MHZ, Muzej Staro selo, 2005., str. 62.

4) Benyovsky, Lucija. *Ivan Goran Kovačić i njegov zavičaj*. Zagreb: Hrvatski povijesni muzej, 2003.

5) Prikaz stalnog postava vidjeti u Dautbegović, Jozefina. *Osvijetljeno polje krajnjeg efekta: novi stalni postav Memorijalnog muzeja Ivana Gorana Kovačića u Lukovdoli*. *Informatica Museologica*, 34, 1/2 (2003) str. 50-54.

6) Mihalić. Veljko, *Muzeologija* 32, 1995. str. 88-90.

7) Željko Kovačić tom se sintagmom koristi u opisu.

8) Šterk, Slavko. *Muzeološko uređenje Muzejsko-memorijalnog kompleksa “Miroslav i Bela Krleža” u Zagrebu* // *Informatica Museologica*, 20, 1/2 (1989) str. 43-44

9) Kovačić, Željko. *Radovi iz prošlog stoljeća*. Muzej grada Zagreba 2001. str.83.

10) Memorijalni postav Matije Vlačića Ilirika [http:// www.labin.hr](http://www.labin.hr)

11) Borčić, Goran (ur.). *Split Marulićeva doba* : Muzej grada Splita, 22. studenoga–11. siječnja 2002. Split, Muzej grada Splita, 2001.

12) Bratulić, Josip (ur.) *Pisana riječ u Hrvatskoj*. Muzejski prostor Zagreb, 28. listopada 1985.–23. veljače 1986. Zagreb. Muzejsko-galerijski centar, 1985.

13) Maroević, Ivo. *Pisana riječ na vagi muzeologije: uz izložbu "Pisana riječ u Hrvatskoj"*, Muzejski prostor u Zagrebu, 28.10.1985.–28.2.1986. Informatica museologica, 16, 1/2 (1985), str. 20-24.

14) (Mirko Petrić. *Pisana riječ – otpisani kriteriji*. Slobodna Dalmacija. 2.3.1986. god.

15) Novak, Slobodan Prosperov (ur.) *Gundulićev san*. Muzejski prostor Zagreb, 15 svibnja – 15 Zagreb. Muzejsko-galerijski centar: Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1989.

16) Pavičić, Snježana. *Izložba "Gundulićev san" u Muzejskom prostoru*, Zagreb 15.5.-15.7.1989. Informatica Museologica, 19, 3/4 (1988.) str. 113-116. Maroević, Ivo. *Gundulićev san na Griču*. Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske br. 3/4, Zagreb, 1989.

17) Novinarica Vjesnika Vesna Kusin objavila je prikaz okruglog stola u *Panorami subotom*, Vjesnik, 27.5.1989.

HOW TO MUSEALISE A BOOK LITERATURE

Using examples of exhibitions organised in Croatia over the past twenty years – The Written word in Croatia, Muzejski prostor, Zagreb 1986, Gundulić's Dream, Muzejski prostor, Zagreb 1989, and Split in the time of Marulić, Split City Museum, Split 2001, the links between museums and the literary heritage was considered. The concept of these exhibitions projects was the result of new literary and theoretical studies, namely an attempt on the part of museums to interpret the social and cultural context of the creation of literary bodies of work on the part of literary greats that defined their epochs.

The themes elaborated in the paper include the extent to which museum projects helped in the popularisation and reception of literary works and literature, the nature of dangers and advantages of the musealisation of literature.